

Kuva 4 (V248) ja Kuva 5 (V544, viereisellä sivulla) Matkavaatimukset eivät vaihdelleet vain vuosien välillä. Kuvissa 4 ja 5 olevat vuoden 1958 Kansanhihtojen julisteet Suomesta ja Ruotsista osoittavat, että suoritusvaatimukset vaihtelivat maiden välillä, vaikka kyseessä oli yhteinen "Juhlamaaottelu". Kun Suomessa aikuisilta vaadittiin 10 km hiihtosuoritus, Ruotsissa riitti 5 km. Kyseessä lieenee kuitenkin vahinko, sillä yleensä vaatimukset olivat samat.

ole tehty liikunnan edistäjien keskuudessa kuin erittäin harvoin.

Suomessa oli vietetty yleistä Hiihtopäivää laskiaisen aikaan 1920-luvulta lähtien. Vuoden 1945 lopulla SHL esitti toivomuksen, että Latu hoitaisi yleisen hiihtopäivän propagandan.²³² Latu otti tehtävän hoitaakseen, ja niinpä vuoden 1946 kevättalvella järjestettiin kokonainen hiihtoviikko ja sen yhteydessä ensimmäiset Kansanhihdot. Mukana järjestelyissä olivat myös SHL, TUL ja 38 nuoris- ja kansalaisjärjestöä. Käytännön järjestelytyön suoritti erillinen hiihtoviikon järjestelytoimikunta johtajanaan Ladun puheenjohtaja Akseli Kaskela. Lehdistö ja koulut lähtivät mukaan kampanjaan. Ensimmäiset Kansanhihdot onnistuivat mainiosti, ja laduilla kävi oman hiihtosuorituksensa siva-koimassa lähes 500 000 suomalaista.²³³ Vuosina 1947 ja 1948 Kansanhihtojen järjestelystä vastasi Kansanapu yhdessä hiihtojärjestöjen kanssa. Merkeistä saadut tuotot menivät Kansanavun kautta sitä tarvitseville. Vuonna 1947 hiihtoja järjestettiin 450 paikkakunnalla ja merkkejä myytiin yhteensä noin 240 000 kpl. Vuonna 1948 hiihtoja järjestet-

Kansanhihtojen

JUHLAMAAOTTELU

HIHTOKAUTENA 1958

Kangasmerkki
mk 100 :-

Metallimerkki
mk 50 :-

Hiihtomatkat:
 Aikuisille vähintään 10 km
 Nuorille alle 16 v. 5 km

Sarjat:
 Yleinen Juhlamaaottelu:
 - aikuiset ja nuoret
 Koululaisille ja opiskelijoille:
 - kansakoulu
 - oppikoulu
 - korkeakoulu ja
 muut oppilaitokset

Lähimmät suorituspaikat: _____

²³² Hiihtoviikko 1946, Toimintakertomus. KT, Far, SUA. Latu, Kertomus Suomen Latu r.y:n toiminnasta vuonna 1945, 5. Latu, Car, SUA. SVUL, Toimintakertomus 1929, 12.

²³³ Latu, Vuosikertomus 1946, 3-4. SUA. Latu, Car, SUA. Hiihtoviikko 1946, Toimintakertomus. KT, Far, SUA.

tiin enää 400 paikkakunnalla ja merkkejä myytiin vain noin 125 000 kpl.²³⁴ Kansanavun vetämänä tapahtuma ei selvästikään houkuttellut ihmisiä laduille niin hyvin kuin olisi toivottu. Lauri Pihkalan mukaan vika oli siinä, että kansaa oli viety laduille liian helpoilla hiihtovaatimuksilla. Tällöin ei välitetty kansalaisten omasta hyvästä eli hiihtotaidon ja -kunnan kehittämisestä vaan pyrittiin etupäässä saamaan ihmisiltä rahat, joskin aivan hyvään tarkoitukseen. Vuodesta 1949 lähtien Kansanhiihdoista huolehtimaan perustettiin Kansanhiihtojen järjestelytoimikunta, johon kuuluivat SHL, Latu, TUL ja Finlands Svenska Skidförbund.²³⁵

Kansanhiihdot oli matalan kynnyksen liikuntakampanja, jota järjestettiin kaikkien tutkittavana olevien vuosikymmenien aikana (pl. vuosi 2010). Tämän tutkimuksen alkuperäisaineistossa vanhin Kansanhiihtojulistite on vuodelta 1949 ja viimeisin Kansanhiihto-merkintä esiintyy vuodelta 2005 olevassa julisteesta²³⁶. Hiihtojen organisoinnista ja mainonnasta vastanneet tahot vaihtelivat vuosikymmenten kuluessa (vastuuta kantivat mm. Kuntotoimisto ja Suomen Kuntourheiluliitto), mutta useimpina vuosina sen takana oli monesta järjestöstä koostuva kansanhiihtotoimikunta. Hiihtoviikko muuttui ensin kuukauden mittaiseksi ja myöhemmin koko talven kestäväksi kampanjaksi. Kansanhiihdot todettiin hyväksi keinoksi saada

234 Latu, Kertomus Suomen Ladun toiminnasta vuonna 1947, i. Latu, Car, SUA; Latu, Kertomus Suomen Ladun toiminnasta 1948, i. Latu, Car, SUA.

235 Palolampi 1958b, 174; Klemola 1977a, 189.

236 V535 ja V1024.